

KÉRDŐJELE

Tartalom:

Átadták az új szívsebészeti klinikát

Babák, dajkák, feleségek

Ki mit tud (még?)

A Nobel-díj
még messze...

Hírek a
Rektori Hiva-
talból

Van címer !!!

Van-e vaj a
fejükön?

Vérüket az életért

Filmfantázia

Antidemokratikus-e az eljárás?

Hirdetések

Egy tál számóca....

Ami el tud romlani, az el is romlik

A Debreceni Orvostudományi
Egyetem lapja

1992/93-as tanév. 8. szám

1993. május 10.

Bogárhátúból Volvóba

"Ne azt kérdezd, mit kapsz a hazádtól, hanem hogy mit adsz"

A szívsebészeti centrumot március 30-án avatták fel. Az ünnepségen részt vett a népjóléti miniszter, s a minisztérium több vezető munkatársa, a szakma számos prominens képviselője, valamint egyetemünk számos oktatója, dolgozója.

Ahol jobb szívűek lehetünk

A rektor megnyitó beszédében méltatta a kormányzat bölcs egészségpolitikai, beruházáspolitikai döntését, amely lehetővé tette ennek a Tiszántúli szívbetegeinek magas szintű ellátását és rehabilitációját biztosító centrumnak a megépítését. A Debreceni Orvostudományi Egyetem szívsebészete Dr. Péterffy Árpád professzor irányításával és munkatársai ambiciózus közreműködésével az elmúlt 10 év folyamán mostoha munkafeltételek mellett is megközelítette az európai szintet, és olyan eredményeket produkált, ami biztosítékot jelent a jövőbeni fejlődést illetően.

Péterffy Árpád professzor Szívsebészet Debrecenben címmel megtartott ünnepi beszédében többek között a következőket mondta:

"Kerekszámú születésnapot ünnepelünk az idén, ugyanis alig egy hónap múlva lesz 40 éves a modern szívsebészet. 1953. májusában végezte el John Gibbon amerikai sebész az első sikeres nyitott szívűműtétet. Nyitott szívűműtét alatt azt értjük, hogy a beavatkozás idején a szívet és a tüdőt átmenetileg kiiktatjuk a keringésből, és ezek működését a szívhiba korrekciója idején a szívvel helyettesítjük.

John Kirklin a szívsebészet egyik igazi "grand old man"-je a szívsebészet fejlődését három részre tagolta. Szerinte az 1953-70 közötti évek az innovációk periódusa, 1970-85 között a konszolidáció időszaka és 1985-től az ezredfordulóig a tudományos kifejlődés idejét képezn.

A szívsebészet Debrecenben, itt az Augustus Szanatóriumban talált otthonra Schnitzler József professzor kezdeményezésére, Eisert Árpád főorvos közreműködésével 30 éve végeznek zárt szívűműtétet. A szív-motor 5 évvel később érkezett meg Cleveland-ből Köteles Béla és a református egyház jelentős segítségével. 1968. június 15-én Kovács Gábor professzor Szegedről, vendég operatorként elvégezte az első nyitott szívűműtétet. Határozott előrelépés 1972-től mutatkozik, amikor a hazai szívsebészet úttörőjének, Kudász József professzornak egyik tehetséges és szorgalmas tanítványa, Gömörly András vette át a debreceni szívsebészet irányítását. Feladata nem volt könnyű, rengeteg nehézség és meg nem értés ellenére, sokszor széllel szemben, sikerült az évek folyamán egy működőképes csapatot összehoznia és évente 50-60 nyitott szívűműtétet végeztek.

Az én dolgom már jóval könnyebb volt 1983-ban, amikor a klinika vezetésével megbíztak. A kocsit készen állt, csak bele kellett ülni, meg kellett nyomni a gázpedált és a kerekek gurultak. Igaz bogárhátú volt az a kocsi, de működött, gyorsult és főleg egyre kevesebbet köhögött a hozzáértő és segítőkész munkatársak fáradtságát nem ismerő munkálkodása eredményeként. Aranyosi János rövid, 6 hetes tanulmányútról annyi gyakorlati ismerettel gazdagodva tért vissza, hogy segítségével és közreműködésével minden nehézség nélkül sikerült 10 évvel nyugatbabra tolnunk, és a második stádiumba juttatnunk a debreceni szívsebészetet.

A műtétek száma megsokszorozódott, és a mortalitás felére, harmadára csökkent. Jelenleg kb. 350 nyitott szívűműtétet végzünk évente. Ez a szám a jelenlegi személyi állományunk teljesítőképességének a maximumát jelenti. További 300 műtétet végzünk évente szív-motor nélkül, ezek döntő többsége pace-maker műtét. Itt említendő meg, hogy a betegek kivizsgálását a Szív- és Tüdő Klinikán végezzük.

A betegellátás mennyiségi és minőségi emelkedése mellett, a konszolidációs periódus legjelentősebb eredményét a szakorvos képzés jelentette. A szívsebészek száma az évek folyamán szépen gyarapodott, és jelenleg 6 önállóan operáló szívsebésszel rendelkezünk, és további 3 ember áll képzés alatt. Az aneszteziológusok száma már nem ilyen megnyugtató módon növekedett és jelenleg csak 3 képzett szívaneszteziológussal rendelkezik a klinika. Fontosnak tartjuk a szakdolgozók képzését, amelyben határozott sikereket tudunk elkönyvelni, a közismert fluktuáció ellenére is.

Az első két periódus megtétele után, most itt az ideje, hogy a debreceni szívsebészet is belépjen a harmadik szakaszba és ehhez nyújt kiváló lehetőséget ez a szép, korszerű létesítmény.

John Kennedy, amerikai elnök szavait szeretném idézni: "Ne azt kérdezd, hogy mit kapsz a hazától, hanem azt, hogy mit adsz hazádnak!"

Ez az új szívsebészeti centrum a magyar nép valóban szép és nemes ajándéka a hazai szívsebészet számára és meg vagyok győződve, hogy mindnyájan a legjobbat akarjuk és fogjuk nyújtani tudásból, szorgalomból, emberségből beteg embertársaink szenvedéseinek enyhítése, gyógyulása érdekében.

A felépült új szívsebészeti centrum után, a korszerű szívcentrum létrehozása jelentené az újabb előrelépést: egy fedél alá hozva a debreceni kardiológiai ellátás teljes egészét. Egy helyen végezve a szív- és tüdőbetegek modern konzervatív, minimális, és sebészi kezelését, az igen pontos diagnózis felállítását után.

Köszönet illeti az ország minden polgárát, akik munkájukkal, adófizetéssel tették lehetővé ennek a 800 milliós beruházásnak a megvalósítását.

Köszönöm őszinte elismeréssel szeretett munkatársaim tevékenységét, akiknek hozzáértő és lelkes munkájával lehetett elérni azokat az eredményeket, amelyek alapján megszületett az az egészségpolitikai döntés, hogy a szívsebészeti fejlesztésnek egyik jelentős eleme itt, Debrecenben valósuljon meg.

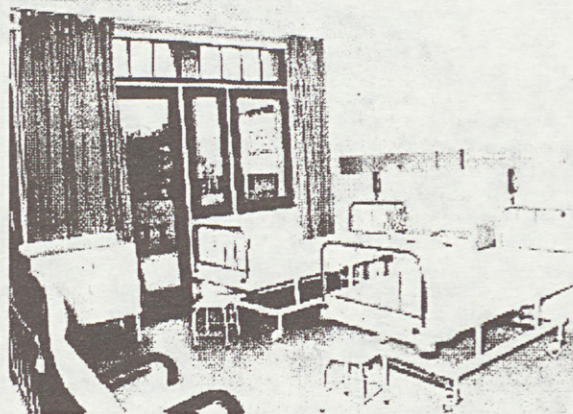
Az épületben a 3 új szívűtő 3 jeles ember nevét viseli, akik közvetve és közvetlenül nagyon sokat tettek a magyar és a debreceni szívsebészet fejlődéséért. William Köteles Béla a Cleveland-i Pemco cég elnöke és az adakozó kedvű tengerentúli atyafiak a 60-as évek elejétől több Pemco szív-motorral segítették a magyar szívsebészetet. Kudász József végezte Magyarországon az első sikeres nyitott szívűtést. Tehetséges tanítványai a magyar szívsebészet elismert, és megbecsült vezető egyéniségei lettek.

Viking Olov Björk tanítómesterem sebészorvosi tudása, kutatói leleményessége, vezetői képessége, és emberi kvalitásai édesapámmal egyetemben az örök példaképet jelentik számomra.

Elismerés illeti az új centrum tervezőit és építőit: Varga Levente és Csikos Zoltán műépítészek, valamint az ATLANT KFT. és a KELETTERV készítették a terveket, és sikerült harmonikusan összeötvözni a régi épületet az újjal. A kivitelező fővállalkozó HÁÉV RT dolgozói nagyon szép és gondos munkát végeztek. Az orvos-technológiai kivitelezést alvállalkozóként a MULTIMED KFT. végezte, Blaskó Lajos és Stankovics Tamás vezetésével.

Magyarországra való jövelem egész koncepcióját a szívsebészet fejlesztése jelentette, amelynek külföldi rohamos mennyiségi és minőségi fejlődése kínálta a kihívást. Azt hamar felismertem, hogy az a néhány ezer műtét, amelyet egy emberöltő alatt el lehet végezni, csak csepp a tengerben. Az igazi segítséget a szívsebészeti kapacitás növelése, feltételeinek javítása, korszerűsítése, az új szakember generáció kinevelése jelenti. Erre lesz hivatott ez az új épület, ahol beteg embereken fognak segíteni a XXI. század közepén, amikor már rég eltemettek és elfeledtek.

Végül, de nem utolsó sorban engedjék meg, hogy Isten áldását kérjem erre a házra. Az Úr áldása legyen azokon, akik itt

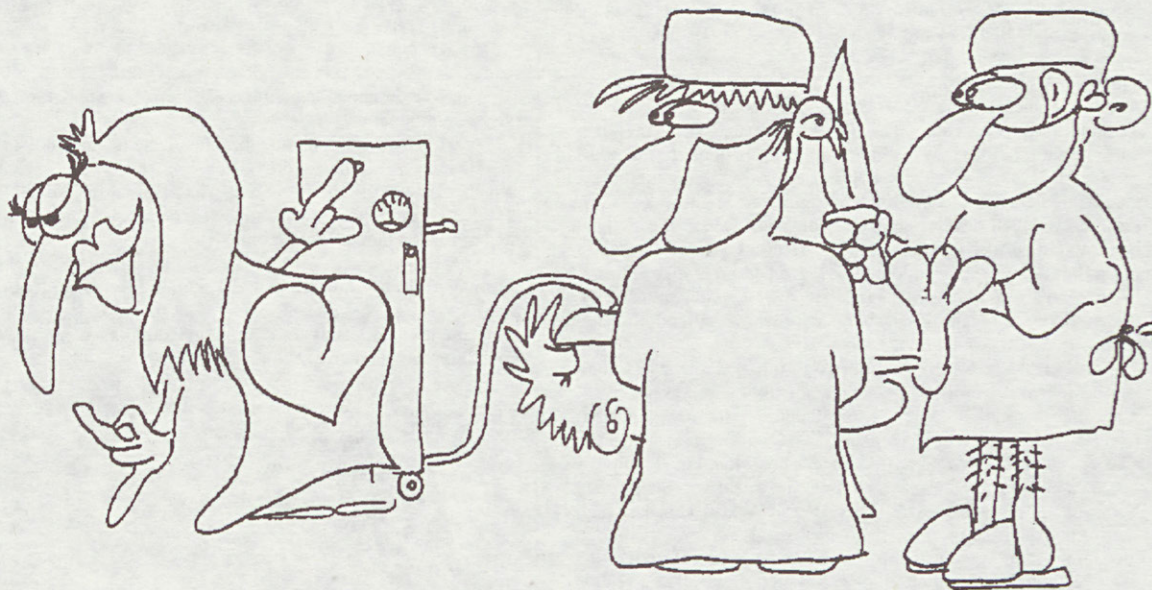

Betegre várva

keresnek enyhülést bajaikra, és azokon is, akik segítséget nyújtanak a szenvedőknek."

Dr. Surján László népjóléti miniszter -avató beszédét követően- kitüntetésekkel adott át a szívsebészeti centrum tervezésében, kivitelezésében kiemelkedő teljesítményt nyújtó vállalatok képviselőinek, a lebonyolítást folyamatosan végző miniszteri biztosnak, valamint a DOTE műszaki szakembereinek.

Az ünnepség záróakkordjaként Péterffy Árpád bemutatta a jelenlévőknek a volt Augustia Szanatórium épületéhez stílszerűen illeszkedő új szárny-épületet, a korszerű szakmai követelményeknek megfelelően kialakított, modern felszereltségű szívsebészeti centrumot.

Az egyedülálló szívsebészeti pavilonunk a műtőruhák tekintetében is az ország non plus ultrája

Bábák, dajkák, feleségek

Zsidó nők a gyógyításban a bibliai időktől napjainkig

A gyógyítás és a helyes, egészséges életmód kérdéseivel sokat foglalkozik Mózes öt könyve. A zsidóságnál a gyógyítás, mindig képzett személyek feladata volt. Ezt igazolja, hogy Mózes öt könyvében, amelyet összefoglaló néven Tórának (tan) nevezünk, már megtalálható a két fő gyógyító foglalkozás elnevezése. Az orvos neve: rofé, a gyógyszerészé: rokéach. Egy későbbi műben, a Talmudban (i.u. III. sz.) pedig előírás, hogy orvosi ténykedést csak a megfelelő bizottság előtt vizsgát tett személy gyakorolhat. Letelepedéséhez a város bírójától kell engedélyt kérnie és minden község köteles legalább egy orvost foglalkoztatni.

A nők ősi idők óta foglalkoztak beteg ápolással, és ez annyira fontos, hogy a havi vérzés időszakával kapcsolatos szigorú elkülönítés idején is megengedett, hogy a nő férjét ápolja. Az ápolásban részt vettek a dajkák is, akik nem csak szoptatták, gondozták a csecsemőt, de rájuk hárultak a gyógyítás kisebb-nagyobb feladatai. Amikor Ábrahám elküldi szolgáját, hogy fia, Izsák számára feleséget válasszon, akkor családja "elbocsátották tehát Rebekát és annak dajkáját". Később ugyanez a dajka Rebeka kedves fiának, Jákobnak családjával maradt. Amikor meghalt Debora, Rebeka dajkája, eltemették Bét Élben, a terebintus alatt és így nevezték el a "Sírás terebintusának". Vagyis a gyógyító dajka nevét is feljegyezték, és halála után ugyanúgy meggyászolták, mint bármely családtagot.

Igen fontos szerep jut a gyógyításban a bábáknak. Gyógyító hivatásukról talán legmeghatóbban Rachel, Jákób felesége történetében olvashatunk: "...és szült Rachel, de igen nehéz szülése volt. És mondta neki a bába: ne félj! mert most is fiad lesz!" Vagyis a bába nem csak a szülést vezette le, de valódi pszichoterápiát alkalmazott a nehezen vajúdónál, "amikor lelke már-már elszállt". Nem hanyagolható el az a bátorság, amellyel a héber bábaasszonyok szembeszálltak a fáraó rendelkezésével, hogy "tekintsetek a szülőszekre, amikor szülésben segédkeztek: ha fiú, öljétek meg!, ha leány hagyjátok életben". A bábaasszonyok azonban félték az Istent, és életben hagyták a fiúgyermeket is. Egyiptom királyának szemrehányására pedig azt válaszolták, hogy a héber asszonyok életerősek, szülnék mielőtt a bába jön. Ezzel kapcsolatban megemlítem, hogy a szülőszekben a nő félig ülő helyzetben van. Más források szerint téglákból készült kemény fekhelyen hátton fekvé születtek. Így pedig az egyébként normál szülés gyors lefolyású, és talán az istenfélő bábák nem is hazudtak a fáraónak.

Egy a II. század végén lezárt törvénykönyv már különbséget tesz a bábák és az orvosnők között. Utóbbiakat "bölcsek asszony" elnevezéssel jelöli és működési körük is sokkal szélesebb körű, mint a bábáké. A középkorból több zsidó orvosnő tevékenységéről van adatunk. Így Olaszország legnevesebb orvosegyetemén, Salemóban, a XV. században 35 év alatt 18 nő végzett. Közülük legalább ötől biztosan tudjuk, hogy zsidók voltak. Így Rebeca Guarna nemcsak gyógyító orvos volt, de tudományos munkákat is írt, pl. "A lázfajtaokról", "A vizeletről", "Az embriókról". Maestra Antonia nemcsak tanult, de tanított is a salemoi egyetemen. Viridimura, aki Pasquale cataniai orvos felesége volt, 1376-ban tett vizsgát a királyi orvosi bizottság előtt és kapott működési engedélyt. Gyakori e korban, hogy az orvosok feleségei tanulják meg a medicinát. Például Bethlen Gábor fejedelem a XVII. sz. első negyedében levelet intézett Kolozsvár város tanácsához, hogy Váradi Borbély János felesége, Bencsek Anna "orvoslásra és gyógyításra való tudományát" szabadon gyakorolhassa. Würzburg városa 1419-ben engedélyt ad Sára zsidó orvosnőnek orvosi hivatása gyakorlására. Frankfurtban is működött zsidó orvosnő a XV. században.

A XVI. századtól fokozatosan kiszorulnak a nők az egyetemi tanulás lehetőségeiből. Az emancipációs törekvések csak a XIX. században jutottak oda, hogy (elsőként a zürichi egyetemen) ismét engedélyezik a nők tanulását. Az Osztrák-Magyar Monarchia egyetemei 1897-ben nyitlak meg a nők előtt. Az első orvosnő, aki a pesti egyetemen szerzett diplomát a zsidó dr. Steinberger Sára volt. A gyógyszerésznők helyzete az akkori képzési rend szerint nem volt könnyű, mert kíváncs volt a két év gyakorlati időt minél több helyen töltöni. Gróf Irén gyógyszerésznővel két évvel ezelőtt, 100. születésnapján készített hosszabb interjút a televízió. Elmondta, hogy amikor gyakorlati idejét megkezdte édesapja gyógyszerárában, ott még csak acetilén lámpával világítottak.

Korunk két legkiválóbb orvosnője Rita Levi-Montalcini Olaszországból a deportálás elől menekült meg sikeresen. Az USA-ba jutva folytathatta kutatásait (epidermal growth factor) és ezért 1986-ban kapott Nobel-díjat. Rosaline Yalow az Egyesült Államokban él és dolgozik. A RIA-módszer kifejlesztéséért kapott orvosi Nobel-díjat. A Nobel-díjasokat meginterjúvoló újságíró azon kérdésére, hogy mi a hobbi: a Nobel-díjas tudós, három gyermekes családanya, ezt válaszolta: hobbim a kóser konyha.

A gyógyítás, a tudomány és az oktatás iránt elkötelezett asszonyok mindenkor iparkodtak családi kötelezettségeiknek is eleget tenni és tudásukat a betegek javára fordítani, az ókortól napjainkig.

prof. dr. Gergely Judith

Ki mit tud (Még?) A DOTÉN ?!

Nem, ez nem igaz!... De igen!

Csak jelentkeznetek kell!

Bármilyen kategóriában, színvonalas produkciókat várunk.

A hagyományos KI MIT TUD-okon megszokott önkifejezési módok mellett nevezhetek színdarabbal, táncdarabbal, cikkel, bármilyen írással (saját vers, novella), valamint képzőművészeti kategóriában.

A paletta sokszínű, a lehetőségek, a helyszínek adottak.

Pályázatot is hirdetünk, melynek témája: A DOTE kívülről-belülről, avagy hogyan látjuk mi hallgatók I-VI-ig.

A pályázat kivitelezése is elsősorban Töletek függ.

El lehet mesélni a gondolatokat tollal, fényképezőgéppel, ecsettel, tűzzománcsal, agyaggal vagy egyéb anyagokkal.

A jelentkezés határideje: május vége

(Természetesen később is lehet, ez csak azért fontos, hogy megtudjuk, van-e elég jelentkező.)

A Ki mit tud-ot szeptember végén, október elején rendezzük meg, így lesz elég időtök felkészülni.

Díjak: előreláthatólag értékesek - erről később tudunk bővebbet mondani.

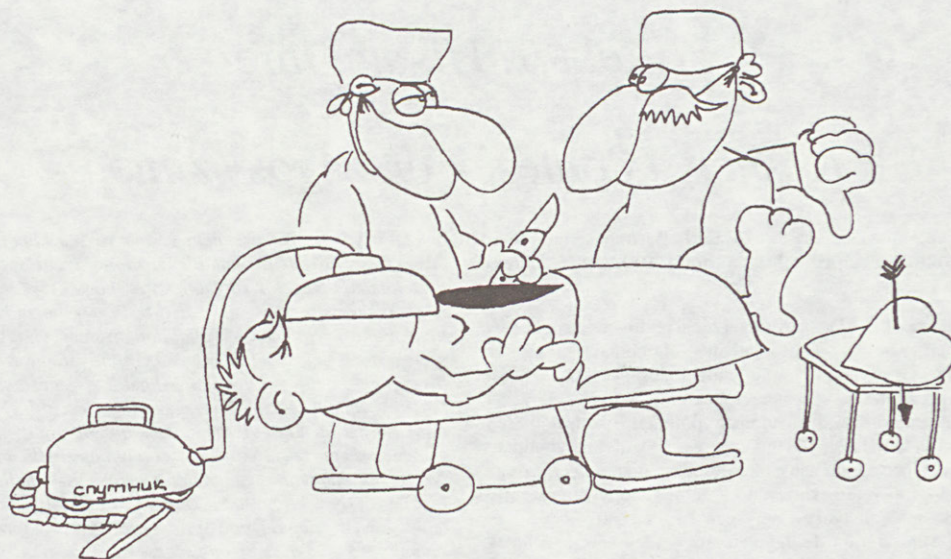
A zsűri szakértőkből álló, abszolút elfogulatlan testület.

Ha bárki krónikus ötletgazda, ne hordozza tovább magában, azaz köszönettel vesszük, ha olyan agilis hallgatók is jelentkeznek, akik szívesen segítenének a rendezvény megszervezésében.

Jelentkezni személyesen vagy írásban lehet Bővebb információ: Pető Gabriellánál (III. koll. 314. szoba, 16 óra után)

Amennyiben tetszik az ötlet, aláírással jelezzétek a kollégiumokban kihelyezett plakátokon.

Szerinted lesznek problémái az öreg úrnak a 17 éves donor szívével ?

A Nobel-díj még messze...

Történtek-e visszaélések a TDK konferencián ?

A tudományos diákkör munkájával kapcsolatosan kérdések tucatja merül fel. Sokan megkérdőjelezik a tavaszi konferencia tisztaságát. Megalapozottak-e a vádak, hogy már előre tudták az első tíz helyezett nevét, vagy csak keserűségükben híresztelik ezt a tovább nem jutók? Megéri-e ma a DOTÉ-n TDK-ázni? Megkapjátok-e azt a megbecsülést, amit megérdemelnek a diákok, mert tényleg dolgoztak hónapokon, éveken keresztül?

Egyáltalán miért TDK-zik ma valaki? Igaz-e, hogy van olyan hallgató, aki nem a saját kutatási eredményeit adta elő sajátjaként? Ha ezt teszi, milyen előnye származik belőle?

Ezekre a gondolatokra kerestünk választ egy harmadik éve aktívan TDK-zó hallgató segítségével.

Egyértelműen nem lehet azt mondani a konferenciáról, hogy előre megtervezett, látszat-konferencia volt. Sokkal mélyebben gyökereznek a problémák. Az egész ott kezdődik, hogy ki hova megy TDK-ázni. Aztán, hogy milyen témát kap. Az adott téma mennyire felkapott a mai tudományos életben és természetesen az is befolyásoló tényező, hogy mennyi pénz áll a rendelkezésre a téma kivitelezéséhez. Ha valaki bekerül másod- harmadévesként a TDK körforgásába, ne is várja, hogy a konferencián rögtön ő lesz az első. Meg kell várnia, amíg az előtte (sorrendben) álló ötöd-hatodévesek elmennek. Akkor garantált, hogy az első 20-ba bekerül. Ezt mutatja a mostani konferencia is, az első 20 között mindössze két negyedéves volt. Mindezek mellett nem lehet azt mondani, hogy véletlen a helyezettek sorrendje, és hogy nincs összefüggés a helyezés és a TDK-ben betöltött funkció között.

Itt elsősorban a bizottságok összeállításával, és a pontozással van a baj. Sajnos előfordult, hogy egy adott előadást olyan bizottság értékelt, bírált felül, akik között nem volt egy hozzáértő

sem. Ez az egyik, amin változtatni lehetne, sőt kellene. A pontozás során pedig értékelik a témaválasztást, ami szintén nem korrekt, mert a hallgató gyakorlatilag csak az intézetet választja, a témát többnyire ott adják neki. Pontozzák a témával kapcsolatos vizsgálati módszerek adekvátságát is, aminek a helyessége szintén megkérdőjelezhető. Hiszen - különösen a kezdeti 1-2 évben - a hallgató nem saját kütfőből kísérletezik, hanem oktatója javaslatára, az ő tanácsait követve dolgozik. S hogy milyen kísérleteket végez el, az pedig attól függ, hogy milyenek a rendelkezésre álló eszközök. Na és mennyi pénz van minderre. Az, hogy valaki nem a saját munkáját adja elő sajátjaként, előbb-utóbb úgyis kiderül. Már az előadásán kitűnik, hogy nem igazán mélyedt el a témában, s különösen jól megfogható, ha kérdeznak tőle. Hogy mi haszna van belőle? Talán az, hogy mehet az országos konferenciára.

Mindezeket összevetve megéri ma TDK-ázni. Bekerül az ember egy közösségbe, részt vesz egy intézet életében - ha kapcsoltnak is, talán azt csinálja, ami érdekli és azt a tudást, amit így megszerez, már nem veszi el tőle senki. Lehet, hogy soha nem fogja felhasználni, de mégis az övé, tudja. És ez valahol nagyszerű dolog. Sajnos a kutatás egyre kevésbé népszerű manapság, hisz köztudott, hogy (mint szakma) is nem a jól fizetettek közé tartozik. Sokan talán azért nem memek hozzáfogni, mert azt hiszik, hogy rögtön a Nobel-díjért kell dolgozni. Pedig természetesen senki nem várja ezt tőlük. Csak kevesen jutnak el arra a szintre, hogy önálló ötleteket valósítsanak meg az intézetek, témavezetőjük segítségével. De azért vannak néhányan. Ez az, amiért megéri csinálni.

Pető Gabriella

Késnek a döntések országos szinten

Az Egyetemi Tanács Dr. Mándi Barnabás egyetemi docens elnökségével április 8-án tartotta 1992/1993. tanévi rendes ülést.

Első napirendként Dr. Gergely Lajos rektor a felsőoktatási Törvény tervezetével kapcsolatban elmondta, hogy a közelmúltban Dr. Mádl Ferenc művelődési és közoktatási miniszter tájékoztatta az egyetemek rektorait a törvénytervezet jelenlegi változatáról, majd a Tudománypolitikai Bizottság ülésén foglalkoztak a kérdéssel. A tervezet és a Tudománypolitikai Bizottság álláspontja néhány kérdésben eltér. Ilyen - az orvostudományi egyetemeket érintő - kérdés, hogy a tervezet a felsőoktatási intézményeket egységesen a Művelődési és Közoktatási Minisztérium felügyelete alá rendeli, s a szaktárcák (Népjóléti- és Földművelési Minisztérium) szakmai felügyeletét 5 évig kívánja fenntartani, míg a TPB ezt a jogkört határozatlan időre javasolja módosítani. Ezt követően a Rectori Konferencia küldöttsége tárgyalta a Parlament Kulturális Bizottságának Felsőoktatási Albizottságával a törvénytervezetet.

A Felsőoktatási Törvénnyel együtt terjesztik a Parlament elé az Akadémiai Törvényt a kormány által már elfogadott változatban, amely változatlanul fenn kívánja tartani a Doktori Tanácsot, illetve az Atheneum Bizottságot. Ez azt jelenti, hogy az akadémiai doktori (un. "nagydoktori") tudományos minősítés adományozásának a jogát az Akadémia a továbbiakban is fenntartja.

Kié a laktanya ?

A Kassai úti volt szovjet laktanya továbbra is az Állami Vagyonügynökség tulajdonában van, s felajánlották megvételre az egyetemeknek, ugyanakkor tetemes összeget fizetünk a vagyontárgyak őrzéséért. A kérdést mielőbb felül kell vizsgálni. Ezzel összefüggésben merül fel a Regionális Egyetem megalakulásának időszere, mivel napokon belül kellene aláírni az Universitas Szövetség szándéknyilatkozatát. Tekintettel arra, hogy az egyesülés feltételrendszere nincs minden részletében kidolgozva, az Egyetemi Tanács felhatalmazta arra a rektort, hogy a szándéknyilatkozat aláírásától tekintsen el.

Az újonnan alakult OTKA Felügyelő Bizottságban a Rectori Konferencia az orvostudományi szakterület képviselőjére Dr. Kovács László professzort, egyetemünk tudományos rektorhelyettesét bízta meg.

A rektor bemutatta Keckés Gábort, a DOTE április 1-től megbízott gazdasági főigazgatóját. Helyettesei: Demes Istvánné és Kovács Lászlóné. Az egyetem pénzügyi helyzetét jellemzi, hogy a pénzügyi támogatás reál értéke az elmúlt években 50 %-kal csökkent.

Az egyetem vezetősége az ez évi Batthyány Strattmann kitüntetésre Dr. Leövey András egyetemi tanárt, a megyei önkormányzat ez évi Bocskai-díjára pedig Dr. Záborszky Zoltán professzort terjesztette fel.

Igényesebb vizsgáztatást !

Dr. Módos László oktatási rektorhelyettes tájékoztatójában utalt az Egyetemi Tanács tagjainak írásban rendelkezésére bocsátott jelentésre, amely az Oktatási Bizottság (OB) és az oktatási rektorhelyettes elmúlt két évi tevékenységének címszavakban való összefoglalását tartalmazza. Kiemelte: "A legnagyobb problémának azt érzem, hogy nem sikerült jelentősen változtatni az oktatók egy részének az oktató munkához, és a hallgatók egy részének a tanulásához való hozzáállásán. Továbbra is észlelhető sok területen, s sajnos elsősorban a klinikai diszciplinákban, egyetemünk oktató munkájának színvonalatlansága, mely elsősorban az igénytelen oktató és hallgató elvtelen kompromisszumára épül. Az oktatói munka

hallgatói véleményezése nem festett rózsás képet legfontosabb tevékenységünk színvonaláról. Ezúton hívom fel ismételtelen a tisztelt tanszékvezetők figyelmét arra, hogy év végén a tanszékek is szervezzék meg a saját feed-back vizsgálatukat az oktató-munkájukról. Szomorúan állapítottam meg, hogy a legutolsó szemeszter végén a III-IV-V. AOK évfolyamon azon 16 klinikai diszciplína közül, amelyből a hallgatók vizsgáztak, mindössze 3 tantárgy volt, ahol az "A" vizsgák átlaga valamivel rosszabb volt mint 4, s három tárgy vizsgátlaga jobb volt, mint 4,5. Igényesebb vizsgáztatás persze csak igényesebb oktatás mellett képzelhető el. Nemrégiben kaptam meg a IV. éves TOK-s hallgatók írásban rögzített, súlyos kifogásait a klinikai oktatással kapcsolatban. Van tehát bőven megoldandó probléma. A strukturális reformok önmagukban nem elégségesek, mentalitásunkat kell megváltoztatni, oktatóknak, hallgatóknak egyaránt. Jó reményünk van arra, hogy ebben a tanévben befejezzük a klinikai és preklinikai elméleti tárgyak kurrikulum-reformját."

Március 12-13-án lezajlott a TDK 39. helyi konferenciája, amelyen 49, többnyire igen színvonalas előadás hangzott el.

Október 23-án ünnepli egyetemünk felavatásának 75. évfordulóját, amelynek szervezésére Dr. Módos Lászlót kérte fel a rektor, aki az ünnepség rendezéséhez kérte az Egyetemi Tanács tagjainak segítségét, javaslatait.

Kitüntetések

A rektorhelyettes az Oktatási Bizottság nevében javaslatot terjesztett elő oktatási munkáért adható kitüntésekre: Krompecher István emlékérem és díj adományozására: Dr. Hadházy Csaba egyetemi tanárt, az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet oktatóját. A DOTE Kiváló Oktatója kitüntetésre és díjra: Dr. Kiss János c. egyetemi tanárt, a Miskolci Semmelweis Kórház osztályvezető főorvosát; Dr. Kovács Péter egyetemi docent, a Gyógyszertani Intézet oktatóját; Dr. Paragh György egyetemi adjunktust, az Lsz. Belgyógyászati Klinikai adjunktusát. A DOTE Egészségügyi Főiskola első diplomás hallgatóinak kibocsátása alkalmából, a főiskola beindításának, oktató munkájának megszervezésében és magas szintű folytatásában játszott kiemelkedő tevékenységéért Dr. Karmazsin László egyetemi tanárnak, a főiskola rektori megbízott felügyelő tanárának, valamint Dr. Lukácskó Zsoltnak, az Egészségügyi Főiskola igazgatójának PRO UNIVERSITATE kitüntetés adományozását javasolta. Az Egyetemi Tanács a javaslatokat jóváhagyta.

Esetleg "nem kötelező"

Dr. Rigó Gyula az oktatási rektorhelyettesi beszámolóval kapcsolatban - az oktatói frakció álláspontját tolmácsolva - javasolta, hogy a hallgatói véleményeket végzés után 5-10 évvel is kérjük ki, valamint hogy hasonló vélemény-kutatást a külföldi (TOK-os) hallgatók körében is folytassunk. Javasolta továbbá az oktatási struktúra átgondolását és a vizsgaszabályzat módosítását. Dr. Módos László oktatási rektorhelyettes válaszában közölte, hogy az oktatási struktúra átalakítása már két és fél éve folyik. A kellően át nem gondolt, diktatórikus változtatást veszélyesnek tartja, mert az értékrombolással jár. A vizsgaszabályzattal kapcsolatban már sok bírálat érkezett, főleg az előadások látogatásának "nem kötelezővé tétele"-nek deklarálása miatt. Foglalkoznak ennek felülvizsgálatával, pl. abban a formában, hogy a "kötelező" látogatást nem írják elő.

Díszelőadás is

Dr. Kovács László tudományos rektorhelyettes beszámolójában emlékeztetett: kiemelkedő tudományos munka elismeréséül Went István emlékérmét, kiemelkedő klinikai munkáért Fornet és Kettesy emlékérmét adományoz az Egyetem

A Rektori Hivatal hírei

Tanács. A Tudományos Bizottság véleményét tolmácsolva javasolja, hogy a Fomet és Kettesy emlékérem átadása - mivel ezek azonos rangú kitüntetések - a Went emlékéremhez hasonlóan nyilvános díszelődés keretében kerüljenek átadásra. Az Egyetemi Tanács a javaslatot elfogadta.

Ezt követően előterjesztette a Tudományos Bizottság egyhangú javaslatát, hogy az Egyetemi Tanács az ez idei Went István emlékérmét - kiemelkedő tudományos munkája és a neurobiológia terén kifejtett iskolateremtő tevékenysége elismeréséül - Dr. Székely György akadémikus, egyetemi tanárnak adományozza. Az Egyetemi Tanács a javaslatot jóváhagyta.

A rektorhelyettes beszámolt egy értekezleten szerzett információról, amely az ETT támogatások eredményességével és az 1994. január 1-től esedékes következő ETT pályázati kiírás feltételeivel foglalkozott. Az egészségügyi kormányzat jelentős lépéseket tett, hogy a klinikai kutatások - és általában az orvosbiológiai kutatások - komolyabb támogatást kapjanak. Induláskor az ETT 40 millió Ft-ról indult, az idén már 120 millió állt rendelkezésre. Sajnos a DOTE mindössze 6 millióval részesedett. Ebben az évben még 24 millió Ft kerül szétosztásra.

Rövidesen megjelenik a felhívás az új pályázati lehetőségről, amely 120 millió nagyságrendben, 3 évre fog szólni, és 1994. január 1-től esedékes. Mindenképpen nemzetközi színvonalú előzmények szükségesek a pályázók részéről. Fontos szempont lesz a környezet-egészségügy figyelembevétele, ill. olyan kutatások támogatása, amelyek az idő előtti halálokok csökkentését szolgálják. Kíváncsún tartja az ETT, hogy minél több kollaborációs pályázat történjen elméleti intézetek és klinikák között. Így vélnek változtatni azon a helyzeten, hogy számos klinikának semmiféle tudományos támogatás nem áll rendelkezésére.

Változások a KKL-ben

A DOTE Központi Kutató Laboratóriuma az egyetemen folyó tudományos munka támogatására létrehozott intézmény. Feladatainak maradéktalan ellátása a jövőben is szükséges. Az eredményesebb szakmai munka, valamint a finanszírozási problémák megoldása érdekében indokolt, hogy az eltérő profilú és nagyon heterogén műszerparkot igénylő közszolgálati funkciók szervezetiileg is elkülönüljenek. A jelenlegi gazdasági helyzetben teljesen bizonytalan, hogy mikor van lehetőség a műszerpark jelentősebb felújítására, mely különösen az elektronmikroszkópos-részleg esetében sürgető feladat, ezért a már meglévő műszerek ésszerűbb kihasználása alapvető fontosságú. A rektor úgy határozott, hogy az eddig a KKL-hez tartozó transzmissziós elektronmikroszkóp képezzen funkcionális egységet az eddig a VILEG tulajdonát képező scanning elektronmikroszkóppal és az ESR-készülékkel. Az így kialakult morfológiai centrum lássa el a közszolgálati funkciókat, és tartozzon a VILEG felügyelete alá, ahol a megfelelő szakértelem rendelkezésre áll. A közszolgálati feladatok ellátásához szükséges létszám átkerül a VILEG állományába. Egyidejűleg a VILEG köteles visszaadni a Biofizikai és Biokémiai Intézetekben eddig használt helyiségeit az érintett intézeteknek.

Jelentős igény van az izotóplaboratórium szolgáltatásaira a tudományos munkában. E feladatokat a laboratórium Dr. Csongor József vezetésével el tudja látni. Ezért a rektor úgy döntött, hogy az izotóplaboratórium, a KKL-től függetlenül, a DOTE Izotóp Kutató Laboratóriumaként működjen tovább. A laboratórium hosszú távú helyzetének meghatározása, illetve más izotópos technikát használó részlegekkel való esetleges összevonása csak a későbbiekben történhet meg. Ezért e részleg szakmai felügyeletének ellátására, ideiglenes jelleggel egyéves időtartamra a Biokémiai Intézet mindenkorai igazgatója kap megbízást, mivel a Biokémiai Intézet a laboratórium egyik legjelentősebb kollaboráló partnere.

A KKL fennmaradó, legnagyobb része a fehérjékémiai közszolgálati feladatok ellátása mellett a tudományos

posztgraduális képzésben venne részt. Ezen részleg vezetésével Dr. Fóris Gabriellát célszerű továbbra is megbízni. A fentieket a DOTE Tudományos Bizottsága megtárgyalta, és javasolja a rektornak, hogy az előbbieket szerint átalakult Központi Kutató Laboratórium élén Dr. Fóris Gabriella vezetői megbízását hosszabbítsa meg. Az Egyetemi Tanács Dr. Fóris Gabriella vezetői megbízásának meghosszabbítására tett javaslatot jóváhagyta.

"Pénz - az nincs"

Az 1992. évi költségvetés teljesítéséről, valamint az 1993. évi költségvetésről szóló tájékoztatót Demes Istvánné mb. gazdasági főigazgató terjesztette elő. A részletes beszámolókat az Egyetemi Tanács tagjai előzetesen írásban megkapták. Az anyaggal kapcsolatban felvetett kérdésekre, javaslatokra a főigazgató reflektált. Az Egyetemi Tanács mind az 1992. évi költségvetési beszámolót, mind az 1993. évi költségvetést a vitában elhangzott módosításokkal elfogadta.

Címer - az van

Az egyetemi címer (jelkép) pályázatra érkezett művek elbírálásáról szóló jelentést Dr. Gomba Szabolcs egyetemi tanár, a bíráló bizottság elnöke terjesztette elő. Elmondta, hogy a pályázati felhívásra közel 40 pályamű érkezett. A bizottság két pályaművet tett az első helyre (1/a és 1/b) jelzéssel. Az Egyetemi Tanács szavazással az 1/b jelű pályaművet fogadta el néhány módosítási javaslattal. Az egyetem címerére (jelképére) kiírt jelígis pályázatot Dr. Szabó Béla, a Gyermekgyógyászati Klinika adjunktusa nyerte el.

Dr. Csiba László egyetemi tanár a leltározás decentralizálásával kapcsolatban kiadott intézkedésről fejtegette ki véleményét, miszerint annak feltételei az oktatási szervezeti egységekben nincsenek biztosítva. Mivel e kérdés megítélése nem tartozik az ET kompetenciájába, Dr. Gergely Lajos rektor az intézkedés felülvizsgálatát Dr. Kovács Lászlóné mb. gazdasági főigazgatóhelyettes hatáskörébe utalta, hangsúlyozva, hogy a vagyonbiztonság csak úgy őrizhető meg, ha a leltári tárgyaknak szervezeti részegységként van felelőse.

Van-e vaj a fejükön ?

Kukkantás a "koll.biz." kulisszái mögé

Az elmúlt hónapokban nagyon sok vád, rágalom érte a kollégiumi bizottság munkáját, tagságát. Erről és az elért eredményekről kérdeztem Sárkány Csabát, a "koll. biz." titkárát.

- Hogy éled meg az általa vezetett diákszervezetet ért vádakat?

- Szerintem a hallgatók többsége csak a rosszat veszi észre, és azt fújja fel. Tény, hogy valóban történtek visszaélések a kollégiumi helyekkel kapcsolatban, de úgy vélem, hogy ezekről általában nem tudott a bizottság.

- Nem gondolod, hogy azért nem tudtak, vagy nem akartak tudomást venni, mert esetleg nekik is vaj volt a fejükön ?

- Egyértelműen nem állíthatom, de véleményem szerint mindig is lesz a kollégiumban "fal név" alatt lakó ember, aki nem feltétlenül hallgató. Ez egy ilyen nagy létszámú kollégiumnál csak úgy szűrhető ki, ha a tanulmányi osztály nyilvántartásával összevetnénk a kollégium lakóinak nyilvántartását. Sajnos ritkán kapjuk meg ezt a csekély segítséget a tanulmányi osztálytól.

- Sokan támadnak benneteket, de úgy tudom, nem kevés eredményt is fel tudtok mutatni az elmúlt hónapok után.

- Büszkeség nélkül állíthatom, hogy amióta mi "vezetjük a kollégiumot", felpetzdült egy kicsit az egyetemi élet. Ennek nagyon jó mutatói az idén március 1-4 között megrendezett kolihét, amit évről-évre szeretnénk megszervezni, valamint a szintén február végén a III-as kollégium alagsorában megnyitott "14 karátos tea-ház", aminek óriási sikere van. De a koll. biz. anyagi téren is eredményeket mutathat fel. Alapítványunk révén beléptünk a Carat Consulting Clubba. Több mint 4 ezer különböző cég, alapítvány tagja a klubnak, és ezek a többi klubtag számára áraikból 5-10-15 %-os kedvezményt nyújtanak. Az alapítvány révén a kollégium és ezen belül a kollégisták is élvezhetik ezeket a kedvezményeket. A Tempo-Taxi vállalatnál már tavaly megkötött szerződést az idén meghosszabbítottuk, aminek értelmében az I-II. kollégium a Tempo Taxi, a III-as kollégium a Hajdú Taxi "fennhatósága" alá került. Az érintett cégek 10-10 ezer Ft-tal támogatják a kollégiumot. A Tempo Taxi vállalta továbbá, hogy 15 % kedvezményt ad az összes kollégistának a viteldíjából.

- Emlegeted az alapítványt. Mondanál róla bővebben is valamit?

- Ezt az alapítványt a MOE alapította. A neve: "Új típusú Közösségfejlesztő Kol-

legiumi Élet a DOTE-n.". Céljai között szerepel a kollégiumok szociális, kulturális és sport tevékenységének fejlesztése. Segítségével pályázatokat nyújthatunk be és szponzorokat kereshetünk. Ezen kívül pályáztunk még a Pro Cultura Hungaria-hoz is, és a Kollégiumokért Szakalapítvány kuratóriuma 360.000.-Ft-ot ítél a kollégiumnak. Ezt a pénzt audiális és vizuális célokra lehet felhasználni. Az alapítvány által benyújtott pályázatokra befolyt összegből pedig a kollégiumok kisebbfokú felújítását tervezzük. Postosabban hűtők, szőnyegek, faliszőnyegek vásárlását. A többi eredményt a hallgatók maguk is láthatják az egyes kollégiumokban. (Újságolvasó, új tévé, visszahívható "távolsági" telefon. Menzafüzet, koll. biz. füzet stb.)

Bízom benne, hogy a jövő ősszel megrendezésre kerülő új Koll. Biz. választáson már nem rossz szájjal szavaznak a kollégisták és őket is érdekelné fogja a koll. biz. munkája. Jövőre egy ennél is ütőkéesebb csapat még több eredményt mutathatna fel.

Pető Gabriella

Vérüket az életért

A közöny ellen is küzd a Vöröskereszt

A DOTE Vöröskereszt-szervezetének vezetősége rendszeresen szervezi azoknak a dolgozóknak a jutalmazását, akik ismételtén adnak vért. Úgy gondoltuk, hogy a közelmúltban esedékes házi ünnepséget összekötjük a DOTE Vöröskereszt-tagságának közgyűlésével. Régen voltunk együtt. Az elmúlt évben lépett hatályba a Magyar Vöröskereszt új alapszabálya, a véradó-mozgalomban aligha mondható aktívnak a tagság, szükségesnek látszott egy számvetés és a jövő tervezése.

A március 29-re meghirdetett összejövetelen Voith László docens rövid titkári beszámolót tartott. Reálisan, kritikusan elemzte az elmúlt időszak DOTE Vöröskereszt tevékenységét. Rák Kálmán egyetemi tanár elnöki tájékoztatója főleg a tavaly érvénybe lépett új alapszabállyal foglalkozott.

A Magyar Vöröskereszt a Nemzetközi Vöröskereszt alapelveit tekinti tevékenysége alapjának. Ezek: emberiség, pártatlanság, semlegesség, függetlenség, önkéntesség, egység és az egyetemesség. Fő célkitűzései: a fegyveres konfliktusok, a katasztrófák áldozatainak megsegítése, az emberi szenvedés, a szociális gondok egyhítése, a betegség megelőzése, a humanitárius jog, a Vöröskereszt alapelveinek terjesztése, a személyiség tiszteltetben tartása és az emberi megértésre való nevelés. Jelszavai: "Inter arma caritas" és "Per humanitatem ad pacem." Feladatai: segítségnyújtás szükséghelyzetekben, közreműködés a menekültek megsegítésében, az önkéntes ténnyesmentes véradás szervezésében való aktív részvétel, a szociális segélyezésből részvállalás, a fiatalok egészséges életmódra nevelése, a vöröskeresztes eszmék terjesztése, az embermentésben és az elsősegély nyújtásban való részvétel, együttműködés a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságával.

Szóba került az egyetemi szervezet korábbi strukturájának túlszervezett volta, a közeljövő feladatai.

Ezek után került sor az egyetem 27 dolgozójának kiténtetésére és jutalmazására. Tízszerez, húsz-, harminc- negyven és hatvanszoros véradók vették át az emléklapot, az anyagi elismerést jelző csekély összeget, s a sokszorosok egy-egy porcelán ajándéktárgyat. Ide kívánczok: a hatvanszoros véradó az a Bakos József, aki a rendszeres véradáson kívül folyamatos, önzetlen szervező munkájával tűnik ki a dolgozók közül, s akinek a mostani véradó ünnepség szervezése is köszönhető. Figyelemreméltó adat: a véradók többsége a Debreceni Orvostudományi Egyetemen a gazdasági apparátus fizikai dolgozói közül került ki (több mint 80 %) !

A házi ünnepség méltó befejezése volt a DOTE kórusának igen hatásos műsora. A kórus Berkesi Sándor kamagy úr vezetésével olasz, német és magyar (Kodály és Bárdos) kórusműveket adott elő, magas szinten, nagy lelkesedéssel, óriási sikerrel. S kik is hallhatták ? Jelen volt a "közgyűlésen" 25 véradó (ketten akadályozva voltak a megjelenésben), husz orvostanhallgató, kiknek belgyógyászati gyakorlata éppen az ünnepség idejére esett, s még tizenegynéhány DOTE oktató és dolgozó, köztük tisztségviselők. A vezetők nem, a dolgozók nagyon szerényen voltak tehát képviselve. Splendid isolation - mondhatnánk. Vagy inkább: az a szürke közöny. Ezek bizony nem szerepelnek a Vöröskereszt-mozgalom tevékenységének jellemzői között. Legyen ezért közös körekvésünk az ifjúság megnyerése az önzetlen közösségi munkának, serkentsük igényüket és készségüket egy etikusabb közéletben való részvétellel.

Rák Kálmán

a DOTE Vöröskereszt-Szervezet elnöke

Filmfantázia

Következő rovatunkkal havonta szeretnénk jelentkezni, s benne rendezőket, filmeket, bemutatni. Ezek a filmek általában nem a Víg vagy az Apolló moziban láthatók, inkább a dote-sok által kevésbé látogatott mozik (pl. Delta, Kossuth filmklub) műsorából válogatunk.

Így hát nem kapnak helyet rovatunkban karatés-lövöldözős-kommandós-ninjas akció-fikciók. Véleményünk mindig a végletekig szubjektív, célunk csupán annyi, hogy bemutassunk egy-egy filmet a mi szemszögünkben.

Nagyon sajnáljuk, de sem Woody Allent, sem Greenawayt, sem Menzelt nem sikerült meghívni Debrecenbe, hogy konzultáljanak velünk. (Pedig a végén még abba is belementünk volna, hogy ne kelljen megtanulniuk magyarul!) Így előfordulhat, hogy nem arra gondolt a rendező, mint amire mi, vagy épp semmire sem gondolt, csak mi érezzük úgy. Reméljük, sok mindenkinek tetszenek majd a filmek. Ám ha valaki nem fogadja be elsőre, vagy nem gondol semmit a látottakról, akkor alkalmazza nyugodtan a filmekre Örkénynek az Egypercesekhez írt Használati utasítását:

"Aki valamit nem ért, olvassa el újra a kérdéses írást. Ha így sem érti, akkor a novellában a hiba. Nincsenek buta emberek, csak rossz Egypercesek!"

Schlöndorff: A bádogdob

Egy Oskar nevű koraérett csecsemő elhatározza, hogy nem kér a felnőttek világából. Véletlenül meghallja ugyanis, hogy apja boltosinasnak szánja, amely foglalkozás érhetően nem elégíti ki egy olyan ambiciózus csecsemőt, mint Oskar, már csak azért sem, mert anyja csodálatos hangszert ígér harmadik születésnapjára: egy bádogdobot. Mikor megkapja áhított ajándékát (már alig várta), úgy dönt, hogy nem nő tovább.

Szülei nehezen tudják megszokni, hogy fiúk nem fejlődik, mint a többi gyerek, sőt még művészi képességeit sem értékelik (hiába, ez a zsenik sorsa!). Oskar utánóztatlan érzékkel veszi kezeibe dobverőit, úgy, ahogy erre csak egy hároméves képes, s minden idejét azzal tölti, hogy csodálatos ritmusokat csal ki hangszereiből. Szülei ahe-lyett, hogy örülnének, időnként megpróbálják elkobozni tőle a pléhdobot. Ezt csak úgy tudja megakadályozni, hogy kiereszti félelmetes sikolyát, amittől sorra tömnek környezetében az üvegek: ablakok, csillárok, kirakatok. Anyjáiék pár ablakoztatás után vonakodva bár, de hagyják kibontakozni fiúk művészi tehetségét, sőt új dobokat is vásárolnak a szétnyúlt régiek helyébe.

Oskar sorra veri szét dobjait, az újak beszerzése viszont egyre nehezebbé válik lakóhelyén, a két világháború között, a Lengyelország és Németország határán lévő semleges zónában fekvő Danzig városában. Tovább fokozza a nehézségeket a náci hatalomátvétel, pláne miután a Harmadik Birodalomhoz csatolják a várost. Bezárják legfőbb beszerzési helyét, egy zsidó boltos üzletét, ahonnan szülei a dobokat vásárolták. Alig tud párat elmenekíteni a lengyel posta épületéből, a lengyel ellenállás utolsó központjából -épp akkor ostromolják a németek, mikor

ő nagybátyjával arra jár-, rajta kívül mindenki ott pusztul.

Veszélyben forog hát élete értelme, fogynak a raktáron maradt hangszerek -a háború előtti feszült időkben senki sem ér rá dobokat gyártani. A komoly felnőttek sokkal fontosabb dolgokkal foglalkoznak: rakétákat, tankokat gyártanak, SS-gyűlésekre járnak. Oskar rájön, hogy életének romlásában (utolsó dobja már majdnem lyukas!) a németek a ludasak. Bosszúból tönkreteszi az egyik náci katonai parádét: dobjával tánczenét játszik az induló alá, ami teljesen felbontja a felvonulás rendjét, a parádé sikerét. A kis Oskar így dobolja be magát a nagy Történelembe, nem mintha bele akart volna kerülni, csupán bosszúból elszenvedett sérelmeiért.

Már boldogult csecsemőkorában kiismerte a világot, és lesújtó véleményt alkotott róla, ám akkor még úgy gondolta, legjobb, ha dobjához menekül előle, azt színeli, hogy tudatlan hároméves és nem foglalkozik környezetével. Ám egyre súlyosabbra fordul a helyzet, egyre kevésbé tud "elefántcsontomyába" visszavonultan élni. Ráadásul -mivel biológiai érése nem áll meg- férfivá érett, fia születik Máriától, a szobalánytól, bár mindenki azt hiszi (nem is ok nélkül), hogy Mária gyerekeinek is Oskar apja (Matzerath) az apja. Érthető okból bántja Oskart, hogy cseperedő fia lenézi, gnómnak nevezi. Mindezeket végiggondolva elhatározza, hogy folytatja az abbahagyott növést.

A Günter Grass regényéből készült groteszk film játékosan, humorosan követi végig Oskar sorsán keresztül a két világháború közötti Lengyelország és Németország sorsát, a fasiszmus uralomra jutását, a második világháborút.

FELHÍVÁS!

A Diákönkormányzat filmklubja (DOTE filmklub) örömmel venné, ha benyújtánátok igényeitek, hogy pontosan milyen sorozatokat szeretnétek a jövő félévben látni! Lehetőleg konkrét filmajánlatokat szeretnénk hallani! Ellenkező esetben, magatokra vessetek, mert szabad folyást engedünk indulatainknak és nézhetitek a Fassbinder-filmeket.

Antidemokratikus-e az eljárás?

A rektor válaszol a professzor megállapításaira

Az Egyetemi Tanács február 16-án tartott ülésén - napirend előtt Dr. Mihóczy László egyetemi tanár, az Egyetemi Tanács tagja a DOTE Szervezeti és Működési Szabályzata szerkesztő bizottságának az elnöke az alábbi nyilatkozatot olvasta fel.

Kérem a tisztelt Egyetemi Tanácsot, hogy nyilatkozatomat, amelyet a jegyzőkönyvnek szánok és amelyre nem várok választ felolvashassam. A nyilatkozat megtételére két ok késztet. Az egyik az a tisztelet, amelyet az iránt az Egyetemi Tanács iránt érzek, amely a magyar egyetemek közül a legdemokratikusabban oldotta meg a rendszerváltás nehéz kérdéseit. A másik az a felelősség, amelyet azért viselek, amit az SZMSZ bizottság lelkes és lelkiismeretesen dolgozó tagjainak vezetése közben figyelmen kívül hagytam. Így kerülhetett sor arra, hogy a tisztelt Egyetemi Tanács olyan SZMSZ-t szavazott meg, amelynek egyes pontjai antidemokratikus, és egyetemünkhez méltatlan eljárásokat tettek lehetővé a joghézagok felhasználásával.

Most csak három ilyen ponttal kívánok foglalkozni: ez a 27. paragrafus, amely a docensek kinevezésével, a 28. paragrafus, amely az egyetemi tanárok kinevezésével kapcsolatos, valamint a 9. paragrafus 8. pontjával, amely az előbbi kérdéssel összefügg. Sajnos ezek a homályosan szabályozott részek, amelyek a docensek és professzorok kinevezését prejudikáló módon kezelik, lehetővé teszik, hogy az egyébként jóhiszeműen működő bizottságok felhasználásával és manipulálásával egyes docens, illetve professzor-jelöltek teljesítményüktől függetlenül ne kapják meg a pályázat, tehát a valódi megmérettetődés lehetőségét sem. Több mint antidemokratikus ez az eljárás manipulálja a teljesítmény paramétereiket és nem ad lehetőséget sem az előterjesztőnek, sem a jövődöntő esetleges pályázónak arra, hogy programját, elképzeléseit előterjessze és nyilvánosan ismertethesse, megvédhesse, így a tisztelt Egyetemi Tanács nem is jut abba a helyzetbe, hogy véleményt nyilváníthasson a jelölt alkalmasságáról, nem beszélve az intézeti oktatói tanácsról, amelynek véleményét semmibe veszik. Ez annál is furcsább, mert az SZMSZ nagy súlyt helyez az intézeti oktatók véleményére, akiket így senki meg sem kérdez. Így valójában az eljárás önkényes kritériumok alapján, meg nem határozható "titkos társaság" kompetenciájába kerül, amellyel szemben semmiféle etikai értelemben vett jogorvoslatnak helye nincs. Félreértés ne essék, természetesen a rektor szuverén joga a pályázat kiírása, amelyben nem is köteles senki véleményét tekintetbe venni, de amennyiben a döntés az elmondott módon elkészítve születik meg, az eljárás prejudikáló, kirekesztő, teljesítménytől független, hiszen olyan embereket zár ki eleve akik még nem is pályáztak. A pályázatok engedélyezésében jelentéktelen szerepet játszik az oktatási, a klinikai tevékenység, a tudományos működés minősítése pedig a teljesítmény karikatúrájává válik a scientometria teljesen önkényes kezelése révén.

A fentieket azért is el kellett mondanom, mert tavaly is észlelhetők voltak aggodalomra okot adó jelek, az idén azonban már sajnos a bizottságok véleményének technikai meghamisítása, eltorzítása is előfordult. Kötelességemnek éreztem a fentiek elmondását, egyrészt mert tisztelem a debreceni egyetemet és annak tanácsát, másrészt saját felelősségem okán, s harmadrészt azért, mert remélem, hogy az illetékesek a jövőben valóban a teljesítmény mérlegelése alapján hozzák meg döntésüket. Más kérdés az, hogy véleményem szerint - amennyiben a tisztelt Egyetemi Tanács is ezzel egyetért - az SZMSZ inkriminált részei átdolgozásra szorulnak, hogy a docens és professzor jelöltek megkapják a valódi megmérettetés lehetőségét.

A vezető oktatók kinevezése, ill. a javaslattevés minden nyugati demokráciában pártatlan bizottságok kezében van, amelyek elsősorban a jelölt teljesítménye és programja alapján döntenek a pályázat kiírásáról. Úgy érzem, egyetemünknek is ebbe az irányba kellene haladnia; annál is inkább, mert amennyiben a jelenlegi gyakorlat marad fent, úgy -érzésem szerint- az egyetemekhez visszatérülő tudományos minősítések megadása területén is hasonló anomáliákkal kell számolni.

Engedjék meg, hogy szó szerint idézzem a 9. paragrafus 8. pontját: "Az ET, a rektor vagy a bizottságok vezetői más állandó vagy ad hoc bizottságot is létrehozhatnak. Ezen bizottságok összetételéről, működési köréről a létrehozó az ET-t tájékoztatni köteles. Ezen bizottságoknak döntési joga nincs, s nem tekintendők az ET hivatalos bizottságainak."

Az utóbbi időben -mint azt mindannyian észrevettük- különböző ad hoc bizottságok kezébe kerültek a legfontosabb javaslattevési, sok esetben döntési jogok. Le kell szögezmem, hogy a bizottságok összetételéről, működési köréről az ET semmilyen tájékoztatást nem kapott. Itt tehát nem az SZMSZ szövegében van a baj, hanem a világos szöveg megtartása hiányzik.

A nyilatkozatra Dr. Gergely Lajos rektor az alábbiakban válaszolt.

Jóllehet Mihóczy professzor nem vár választ, a nyilatkozat olyan súlyos, dehonesztáló, sértő, az Egyetemi Tanács bizottságaiba, az egyetem vezetésébe, a kollektív döntéshozó és döntést hozó testületeibe vetett bizalom megingatására alkalmas feltételezéseket tartalmaz, amelyeket - az Egyetemi Tanács - és bizottságai iránt érzett tiszteletből sem hagyhatok válasz és magyarázat nélkül.

Előjáróban fontosnak tartom leszögezni, hogy az Egyetemi Tanács megtisztelő bizalmával megválasztott és tisztségében megerősített egyetemi vezetőség fokozódó mértékben és következetesen arra törekszik, hogy demokratikus szellemben, demokratikus módszerek alkalmazásával, a lehető legobjektívabb és legkorrektebb módon, a kollektív bölcsesség igénybevételével készítsen elő az egyetemet érintő fontos döntéseket a döntésre illetékes legmagasabb fórum, az Egyetemi Tanács számára. Ezen kérdések közül kiemelt jelentőségűként kezeljük a személyi ügyekben - különösen a vezető oktatói kinevezésekben - való döntést. Ezen törekvésünket érvényesítendő, messzemenően betartva a SZMSZ-ben rögzített elveket és szabályokat igyekszünk a szubjektív motíváló tényezők hatását minimalizálva olyan objektív, kvázi matematikailag mérhető paraméterekre támaszkodva megalapozni a személyi döntéseket, amelyek - a személyi adottságok, tulajdonságok, teljesítmények - és az adott szervezeti egység konkrét szükségletének, igényének figyelembe vétele mellett - leginkább biztosítják az adott vezetői állás betöltésével szemben támasztott komplex követelményeket, elvárásokat.

A pályázók alkalmasságának elbírálásakor újonnan bevezetett és alkalmazott - talán túlzottnak tűnő - megmérettetési eljárás hivatott kiküszöbölni a SZMSZ-ban, mint keret-szabályzatban részletesen nem rögzített, de talán nem is rögzíthető - a nyilatkozatban "antidemokratikusnak", "egyetemünkhöz méltatlan eljárás"-nak, "joghézag"-nak minősített pontok hiányosságait.

Nem tanszékvezető (igazgató) egyetemi tanári, (un. "társprofesszori"), valamint docensi állások meghirdetésekor az egyetem vezetősége - számos összegyűlt szempontra figyelembevételével - abban a kérdésben hivatott dönteni, hogy az oktatók/kutatók létszáma, struktúrája, szakmai felkészültsége alapján, valamint speciális szakmai profilok fejlesztésének indokoltsága esetén melyik intézetben kíván pályázatot kiírni. Erről az Egyetemi Tanácsot az 1993. február 16-i ülésen tájékoztattuk, amellyel szemben az ET észrevételt nem tett. Ezt követően kerültek az állások meghirdetésre.

Az Egyetemi Tanács és bizottságai, valamint az intézeti tanácsok által alaposan tanulmányozott és az ET által jóváhagyott SZMSZ idézett paragrafusai, valamint a fentiekben vázolt törekvések és a pályázatok elbírálásánál alkalmazott eljárás ismeretében nem világos a nyilatkozat "homályosan szabályozott részek", "jóhiszeműen működő bizottságok felhasználásával és manipulálásával" kitételei. Még kevésbé a "professzor jelöltek" kifejezés. Az eddigi gyakorlat ugyanis nem "professzor jelöltek" kategóriában gondolkodott, hanem a meghirdetett egyetemi tanári

és docensi állásra pályázók közül a konkrét feladatra legalkalmasabbnak minősített személy kiválasztásában.

A pályázók bírálatának a folyamatában az "intézeti oktatói tanács" egyik fórum, amelynek a véleményét, javaslatát súlyának megfelelően értékeli az ET bizottságai véleménye mellett a javaslatot előterjesztő bizottság. A nyilatkozat azon kitételét, miszerint: "... az eljárás önkényes kritériumok alapján, meg nem határozható "titkos társaság" kompetenciájába kerül" ... határozottan visszautasítom. Mint már a bevezetőben utaltam rá, a (nem tanszékvezető) egyetemi tanári és a docensi állásokra történő pályázatok kiírásakor az egyetem vezetősége alaposan mérlegelt összegyűrt érdekek és szempontok figyelembevételével dönt, s nem "prejudikáló szándékkal, nem önkényes kritériumok alapján", s legkevésbé "titkos társaság" sugallatára vagy személyekben gondolkodna. Egyébként a nyilatkozat is utal arra, hogy "... a rektor szuverén joga a pályázat kiírása" ... Természetesen eddig sem éltem, s a jövőben sem kívánok élni ezen "szuverén jogommal", hanem az objektív szükségletek és lehetőségek függvényében az egyetem vezetőségének a kollektív állásfoglalására támaszkodva kívánom a kérdést eldönteni. A vezető oktatók kinevezése esetén a már vázolt törekvéseink szellemében a jövőben is kívánatosnak tartjuk az eddig követett elvek szerint eljárni, azaz nem professzor és docens jelöltek, - esetleg önjelöltek számára - személyre szabott állást szervezni, hanem a szükségletnek megfelelően akkor és abban az intézetben/klinikán pályázatot kiírom a konkrét feladatok és feltételek megjelölésével, amikor és ahol arra ténylegesen szükséges és indokolt.

Sajnálatos, hogy a nyilatkozat általános síkon mozogva és "aggodalomra okot adó jelek"-re utalva használ olyan kijelentéseket, mint pl. "... a bizottságok véleményének technikai meghamisítása, eltorzítása" ... amelyek súlyosan sértők az ET bizottságaira, s a már idézett többi sértő jelzővel együtt - alkalmasak e választott testületekkel szembeni bizalom megintgatására, s amely valóban méltatlan egyetemünkhöz. Megítélésen szerint elegánsabb, korrektebb, meggyőzőbb és konstruktívabb lett volna az SZMSZ-ben már korábban észlelt "antidemokratikus" pontokra, "joghézagokra" rámutatva azok kiküszöbölésére javaslatot tenni, másrészt az ideai pályázatok során vélt vagy tényleges anomáliákat konkrétan megjelölni.

Végül az SZMSZ 9. paragrafus 8. pontjában foglaltak megsegítésére utaló burkolt megjegyzésre reflektálva, mint arra már az Egyetemi Tanács legutóbbi ülésén válaszoltunk: a Gazdasági Bizottságban semmilyen "ad hoc" bizottság vagy "elnökség" nem alakult, s érdemi döntés a bizottság tudtán kívül és jóváhagyása nélkül nem született. Napjaink bonyolult és nehéz gazdasági körülményei között gyakran adódik olyan helyzet és konkrét probléma, amelynek tisztázásához speciális tájékozottsággal rendelkező szakember tanácsát, javaslatát célszerű igénybe venni a rektori döntések megalapozásához. Ez azonban informális tanácsadás kereteit nem haladta meg, s - mint azt Hemádi professzor is megerősítette - döntést nem hozott, következőképpen nem sértette meg az SZMSZ jelzett paragrafusában foglaltakat.

Ez pedig az új testikuláris bypassosunk, aki felől már Indiából is érdeklődtek

In memoriam "Ad astra"

Mély fájdalommal és megrendüléssel tudatjuk, hogy szeretett címerünk 1993. április 08-án három hónapi hosszú szenvedés után méltatlan körülmények között elhunyt. Ártatlan áldozata ő a köz és az egyén harcának, az egyetemi "demokráciának". Ez úton mondunk köszönetet azoknak, akik hittek benne (és az esélyegyenlőségben). Hamvait az elvetélt ötletek temetőjében helyezték örök nyugalomra.

Sírján nem nő sem virág, sem gomba...

Jelige: Ius murmurandi

ÁLLÁSHIRDETÉS !!!

A BIOGAL Gyógyszergyár Rt. Klinikai Farmakológiai Osztálya valamint a Törzskönyvezési és Gyógyszerbiztonsági Osztálya angol nyelvtudással rendelkező belgyógyász szakorvost alkalmaz azonnali belépéssel.

Érdeklődni: 11-633/1215 és 42-121 -es telefonon vagy személyesen a Személyügyi Igazgatóságon lehet.

ÁLLÁSHIRDETÉS !!!

Vizsgák előtt egy tál Szamóca

A KEN hetét megelőző pénteken érdemes volt itt maradni, nemcsak a NARANCS fesztivál rendezvénye miatt, amelyekre a helyszínen már sosem lehetett jegyet kapni, hanem mert este 11-től a Delta moziban - sajnos, nem az előzetes terveknek megfelelően a klinikán -, nem mindennapi esemény fül és szentaniú lehettek az érdeklődők.

Roskadásig megtelt, az amúgy sem túl nagyra szabott nézőtér, mert ritka alkalom, hogy egyszerre két fővárosi színésszel is elcsevegjen az ember, ilyen közvetlenül és kötetlenül. Megtudhattuk, milyen ember rejlik a szerepek mögött, mennyi a játék és mi fakad az egyéniségből. Most bárkinek megjöhetett, vagy elmehetett a kedve a színjátszástól. A közönség favoritjai leplezetlenül nyilatkoztak a művészetről, munkáról, etikáról, politikáról és a jó sztorik sem hiányoztak. Még néhány kulissza titkot is elleshettünk, de a magánélet, mint mindig érintetlen maradt.

Csámpi (Gáspár Sándor) elnéző mosollyal engedte át a terepet "mindenki" Szamócájának, akinek nyughatatlan vibrálását érzékelhettük a levegőben Eperjes kritikus, de megalapozott, elégedetlen lendületét, jól fékezte Csámpi sokat megélt, higgadt, bölcs tekintete, mert szó, az nem nagyon jutott neki. A közös munkaélményeken, egymás és a szakma tiszteletén, a főiskolai emlékeken túl, szoros barátság fűzi össze őket, melyről az elejtett grimaszok árulkodtak.

Lehetett csalódni, tovább rajongani, sőt felfedezni is, de mindenképp élményszámba ment ez az elröppent disKURZUS.

- egy szemezgető -

Nem, professzor úr, nem pszichózis, csak hetedjére megint elnyelte a kártyáját a gép.

A lapban megjelent grafikákat Lengyel András, a fotókat Zsoldos István készítette.

Kérdőjel

Kiadja a Debreceni Orvostudományi Egyetem, 4012. Debrecen, Nagyterdei krt. 98.

Felelős kiadó: dr. Gergely Lajos rektor

Felelős szerkesztő: Nagy Tünde

Szerkesztőség: a DOTE Diákönkormányzatának irodájában (DOTE II. Kollégium, telefon/fax: 15-753, 11-600/5220)

Tördelés: Magulya László, DOTE Szakdidaktikai és Oktatástechnikai Csoport

A lapban megjelent karikatúrákat Dr. Gomba Szabolcs készítette

Nyomtatás: DOTE Házinyomda, vezető: Telek László

Megjelenik havonta, július és augusztus hónapok kivételével

Kapható a DOTE kollégiumainak portáin és a Medikus könyvesboltban

Ami el tud romlani, az el is romlik

Van már pénzautomatánk...! Igaz, egy darab a DOTE dolgozói és hallgatói részére, de ne legyünk telhetetlenek. Minap az az ostoba ötletem támadt, hogy pénzt veszek ki. Ösztöndíjesedekességhez képest csak ketten állnak előttem (a Kossuthon húszan).

Szóval, gép mozog... kártya ki (most nem nyelte el)...Kis türelmet, számolok... mozgás... pénz ki... mozgás... bizonylat ki... aztán..., semmi. Lejárt a munkaideje! Minden átmenet nélkül egyszer csak nem írta ki, hogy "kérem a következőt". Szépen kértük a "csodaketyerét", ne szúrjon ki velünk, mert már a templom egere sem hajlandó hitelezni. Minden hiába, a páncélszívű hajthatatlan. (Semmi tetlegesség, becsületsértés stb...)

Közvetett úton megtudtam Illetékes Úrtól, azért rossz gyakran a gép, mert sokat használjuk!

Ez nem vicc!

"Köszönjük, hogy bankunk szolgáltatását igénybe vette!"

MEDIKA

